

dvorišča. V pritličju dvoriščnega dela so odprte arkade, v nadstropju pa po tri okenske osi na vsaki stranici. Jugovzhodni trakt je poudarjen z dvema vogalnima, okroglima stolpoma. Ostenje je pilastrsko členjeno, s poudarkom na dekorativnosti kapitelov. Portal na vrtni strani je izdelal kamnosek Ludvik Bombassi.

Prvotna arhitektura je bila močnejše prezidana sredi XVIII. stol., v letih 1743-1751 za škofa E. A. Attemsa (zidal mu je Candido Zugliani), ter nato še v letih 1830-31 za knezoškofa A. A. Wolfa, ko je bil vzhodni trakt znizán za eno etažo. Prezidave je izvajal furlanski stavbni mojster Krištof Cragnolini.

Sl. 143. Dol 5

Fig. 143 The house Dol 5

V notranjščini je kvalitetna štukatura na baročna stenska dekoracija (avtor je celovški štukater Johann Wolfgang Auracher), ki posebej izstopa v prostoru nekdanje kapele, ter freske s prizori iz antične zgodovine, ki so delo ljubljanskega jezuita Antona Werleta (1753). Danes je v gradu muzejska zbirka neevropskih kultur Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani in spominska soba pokrajinske konference KPJ za Slovenijo ter 4. državne konference KPJ (iz leta 1934).

Osolnik (Ljubljana Šiška)

Na vrhu hriba Osolnik, v severnem delu Polhograjcev stoji p. c. sv. Mohorja

in Fortunata. Nekdanja romarska cerkev (za okoličane) je danes podružnica Soriške fare.

Podolgovata, pravokotna ladja manjših dimenzij (12 m × 5,5 m) ima na vzhodni strani 5/8 prezbiterij. Zvonik s piramidalno streho je prislonjen k cerkvi na zapadni strani, na južni stranici je prizidana zakristija. Zvonik je bil obnovljen po požaru l. 1980. V zvezi z gradnjo so omenjene letnice 1551 (Kobler), 1651 ter 1654 na slavoločni steni.

Ladja ima raven strop, prezbiterij je obokan, razdeljen v dve obočni poli, deljeni z razvejanimi zvezdastimi grebni. Figuralni sklepniki. Kor je lesen, z leseno ograjo.

Oprema: poleg glavnega oltarja z Mohorjem in Fortunatom, ki ima stebriščno arhitekturo z ravnimi, gladkimi, marmoriranimi stebri, poudarjeno gredjo, na kateri je postavljeno 12 kipcev apostolov, ter zaprt oltarno nišo (delo Fr. Slamnika iz Loke iz l. 1701), sta še dva stranska: Kozme in Damijana ter sv. Jedrti. Na antependiju na glavnem oltarju slika obeh oltarnih svetnikov ter letnica 1661.

Cerkev je značilno zgrajena, v ljudski tradiciji na eni najvidnejših vedut tudi v širšem (škofjeloškem) prostoru.

Tehovec - Sv. Florijana (Ljubljana Šiška)

Stoji na vrhu slemena v severovzhodnem delu Polhograjcev, na obrobju zaselka Tehovec.

Cerkev ima enoten ladijski prostor, oktogonalnega tlorisa, ki se mu na severovzhodni strani vključuje 5/8 prezbiterij, temu pa na desni zakristija. Tlorisne mere so: ladja 8,20 m prezbiterij po dolžini 4,40 m, po širini pa 6,45 m. Na svodu je freska sv. Florijana, delo domačina Gregorja Benedika iz Pungarta. Na vhodni stranici je prislonjen čokat zvonik, obzidan z lopo. Strop v ladji je kupolast, prezbiterij in zakristija imata obočnega.

Omenjena je prvič že sredi 16. stol. (1548 nadaljnje letnice povezane z gradnjo so: 1654, 1669, 1778 ter 1788.

Zunanji prostor okrog cerkve je bil obzidan z zidcem, ki pa je razen portona, porušen.

Cerkev ima poleg glavnega oltarja sv. Florijana, ki nosi letnico 1751, še dva stranska oltarja. Na desni sv. Primoža ter na levi sv. Volbenka. Oltarji stilno